

	Savez izviđača Hrvatske				
	POL04	Odrasli u izviđaštvu			
	Donosi	Sabor SIH-a	Datum	15.12.2018.	Revizija 0
	Revidira	Odbor za (normativne) akte	Sljedeća revizija	2023.	

Pozadina

Politika Saveza izviđača Hrvatske "Odrasli u izviđaštvu" zasnovana je na odgovarajućoj politici Svjetske organizacije skautskog pokreta (WOSM) "Adults in Scouting Policy", primjenjujući one dijelove koji se odnose na nacionalnu razinu.

Za bolje razumijevanje pozadine ove politike, preporučuje se pročitati prijevod WOSM-ove politike "Adults in Scouting Policy".

Svrha

Svrha ove Politike je:

- postići puno razumijevanje uloge i važnosti odraslih u izviđaštvu kod svih onih koji u izviđaštvu sudjeluju ili na njega utječu neposredno ili posredno
- uspostaviti okvir za kontinuirano i kvalitetno upravljanje ljudskim resursima odraslih u SIH-u.

Primjena

Ova Politika primjenjuje se na svim razinama SIH-a: nacionalnoj, regionalnim, subregionalnim i lokalnim.

Odgovornost za provedbu ove Politike je na svim odraslim osobama, na svim razinama, ali posebice na nacionalnoj razini, odgovornima za vođenje i upravljanje SIH-om, bilo da se radi o razvoju i provedbi izviđačkog programa, sustava upravljanja odraslima ili obavljanju bilo koje druge podržavajuće uloge.

Strukturama SIH-a na svim razinama povjerena je odgovornost da osiguraju odgovarajuće resurse predviđene za provedbu ove Politike, uzimajući u obzir odgovarajuću razinu i opseg njihove uloge.

Ova Politika utvrđuje odgovornosti tijela SIH-a njihove uloge u usvajanju, prilagođavanju i provedbi ove Politike te uspostavljanju potrebnih postupaka za redovito preispitivanje njegove provedbe.

Definicije

"Odrasli u izviđaštvu"

je program sustavnog upravljanja ljudskim resursima odraslih u izviđačkom pokretu, s ciljem poboljšanja učinkovitosti, predanosti i motivacije, kako bi se postigao bolji Program za djecu i mlade, te učinkovitija i uspješnija organizacija.

Odrasli, voditelji timova odraslih, voditelji

su punoljetne osobe, volonteri (u pravilu, a tek u rijetkim slučajevima profesionalci) odgovorni za razvoj i provođenje izviđačkog programa za djecu i mlade; zaduženi za pružanje podrške drugim odraslim članovima; odnosno zaduženi za pružanje podrške različitim organizacijskim strukturama u izviđaštvu. Odrasle osobe članovi SIH-a koji nemaju ni jednu od gore navedenih uloga ne smatraju se "odraslima u izviđaštvu" u smislu ove Politike, ali se potiču da preuzmu neku od aktivnih uloga i na taj način postanu dio ove mreže.

Mladi voditelji (ili mladi asistenti)

su maloljetne osobe s navršenih 15 godina (u skladu sa Zakonom o volonterstvu) koje volonterski pomažu u provedbi izviđačkog programa za djecu i mlade s pripadnicima mlađih dobnih skupina; ili su uključene u pomaganje odraslima; ili u podršku organizacijskim strukturama. U ovom slučaju uloga 'voditelja' označava odgojno-obrazovnu ulogu koju voditelj provodi u ime izviđačke organizacije. Ova se definicija ne odnosi na vršnjačke vođe, kao što su npr. (vršnjačke) vođe patrola, družina i sl. No ako oni uz to obavljaju i neku od ranije spomenutih dužnosti, mogu se nazivati mladim voditeljima.

Volonteri

su ljudi koji su uključeni u provođenje različitih aktivnosti, a koji za to ne dobivaju nikakvu novčanu naknadu (iako im se može odobriti naknada troškova). Pojedinci se u ovakav oblik uključuju isključivo svojom vlastitom voljom. Pri tome koriste od ovakvog djelovanja imaju prvenstveno druge osobe, a ne volonteri sami (iako i sami volonteri također mnogo dobivaju i uče iz svog volonterskog angažmana). Rad volontera reguliran je Zakonom o volonterstvu.

Profesionalci

su ljudi zaposleni kako bi obavljali specifični zadatak u Izviđačkom pokretu. Oni mogu, ali i ne moraju biti izviđački voditelji (tj. izviđači koji su dali izviđački Zavjet). I jedni i drugi rade profesionalno za izviđačku organizaciju.

Izjava

SIH razvija ovu Politiku, kao i pripadajuće procedure i pravila, kako bi osigurao:

- angažiranje kvalitetnih volontera za potrebe SIH-a,
- kvalitetan rad volontera na svim razinama SIH-a,
- zadovoljstvo volontera,
- kvalitetnu edukaciju, obavljanje dužnosti i planiranje.

Provedba ove Politike u skladu je s Misijom izviđačkog pokreta, pridonoseći cjelokupnom razvoju djece i mladih i osnažujući ih za preuzimanje aktivne uloge u društvu.

Mjere

1. Rekrutiranje odraslih

Da bi ispunio svoju Misiju, razvijao se i učinkovito djelovao, Savez izviđača Hrvatske (SIH) treba odgovarajuće odraslo vodstvo. Tijela SIH-a redovito procjenjuju potrebe za ljudskim resursima odraslih u izviđačkom pokretu i poduzimaju aktivnosti s ciljem regrutiranja, kako bi mreža odraslih u izviđaštvu uvijek bila na optimalnoj razini kvantitete i kvalitete.

Imajući u vidu Misiju pokreta koja je posvećena razvoju djece i mladih ljudi, SIH na odgovorne položaje uvijek uključuje i mlađe punoljetne osobe.

SIH uvijek vodi računa o ravnopravnoj zastupljenosti spolova na svim dužnostima u organizaciji.

SIH posebnu pažnju posvećuje uvažavanju različitosti i nastoji doprijeti u sve segmente društva kako bi se izviđaštvo u njima učinilo dostupnim, što uključuje i angažiranje odraslih voditelja u različitim sredinama.

1.1 Procjena potreba

1.1.1: SIH ima i redovno ažurira potpuni popis uloga/položaja u SIH-u s popisom kompetencija potrebnih za njihovo obavljanje. Većinu tih uloga/položaja u pravilu popunjavaju volonteri, koji mogu imati podršku profesionalnog osoblja. Popis obuhvaća kako stalne položaje, tako i kratkotrajne ili privremene uloge.

1.1.2: Popis se redovno uspoređuje sa stvarnim stanjem, kao i trenutnim potrebama Saveza, te se tako procjenjuje potreba za novim angažiranjima.

1.1.3: Kratkotrajne, privremene ili timske uloge nude se svim odraslim osobama koje žele pružiti podršku izviđačkom pokretu u obliku izvršavanja specifičnih zadataka ili aktivnosti. Na ovaj se način pruža prilika odraslima koji inače ne bi imali dovoljno vremena za volontiranje ili nisu spremni prihvatiti dugotrajniji i veći angažman. Ovako angažirane odrasle osobe u pravilu rade u odgovarajućem timu, uz veliku fleksibilnost angažmana.

1.2 Rekrutiranje

1.2.1: SIH ima proaktivan pristup i sustavno regrutira odrasle osobe. Rekrutiranje se odvija u skladu sa specifičnim ulogama, temeljenima na opisima posla koji jasno definiraju zadatke koje treba obaviti unutar pojedinog tima.

1.2.2: SIH razvija posebne pristupe i alate za rekrutiranje koji će odgovarati posebnostima specifičnih ciljanih skupina, ali isto tako i odgovoriti na očekivanja i interese odraslih osoba.

1.2.3: Pri rekrutiranju vrijedi načelo da su izviđaštvu potrebni ljudi s prihvatljivim stavom i pristupom, dok se vještine i znanja potrebne za obavljanje ovih uloga uvijek mogu naučiti.

1.2.4: Kako bi se osigurala okolina u kojoj se izviđačke aktivnosti provode na siguran način, bez diskriminacije i uz puno poštovanje i brigu za dobrobit djece i mladih, regrutirati se smiju samo prikladne odrasle osobe, što uključuje odgovarajuće provjere. SIH ima definirane procedure provjere, prikupljanja i pohrane podataka o prikladnosti kandidata, uključujući i postupak s povjerljivim podacima.

1.2.5: Poželjno je da odrasle osobe koje žele volontirati u izviđačkom pokretu imaju preporuke uglednih članova društvene zajednice.

1.2.6: SIH će svim odraslima koji su u relativno bliskom kontaktu s djecom i mladim ljudima, pružiti prikladnu naobrazbu kako bi se izbjegle bilo kakve situacije koje bi mogle dovesti do optužbi za neprikladno ponašanje. SIH će nastojati stvoriti najbolje i najprikladnije uvjete u kojima punoljetne osobe mogu odigrati svoju ulogu odgajatelja, kao volonteri ili kao profesionalno osoblje.

1.3 Obostrani pristanak

1.3.1: Ova Politika uspostavlja načelo pregovaranja i zaključivanja jasnog vremenski ograničenog sporazuma o međusobnim obavezama SIH-a i uključene osobe.

1.3.2: SIH će svakom kandidatu objasniti politike i propise (interne i vanjske) koje svi članovi moraju primjenjivati i prema njima raditi.

1.3.3: Sporazum o angažmanu mora biti obostran, tako da bude jasno što volonter može pružiti izviđačkom pokretu, a što izviđački pokret može pružiti volonteru. Volonter mora biti potpuno upoznat što se od njega očekuje u pogledu vremena, posvećenosti, naobrazbe, ponašanja, rezultata i sl., te što mu/joj se nudi u pogledu podrške, naobrazbe, napredovanja i sl.

1.3.4: SIH s volonterima sklapa ugovore o volontiranju.

1.4 Imenovanje

1.4.1: SIH je u potpunosti odgovoran za predlaganje i imenovanje svojih odraslih voditelja na sve položaje u skladu sa sljedećim općim načelima:

- Samo odgovorne ovlaštene osobe ili tijela unutar SIH-a imaju ovlaštenje imenovati odraslu osobu na bilo koju funkciju unutar SIH-a.
- Svako imenovanje vrši se na temelju obostrane obveze između SIH-a i osobe koju se regrutira.
- Svako se imenovanje vrši na određeno vremensko razdoblje.

1.4.2: Svi uvjeti za donošenje odluke o budućem angažmanu imenovane osobe, na primjer ocjena rada ili izvedbe, obnova imenovanja ili imenovanje na novu poziciju moraju biti unaprijed utvrđeni.

2. Naobrazba, podrška odraslima i osobnom razvoju

SIH je odgovoran za formiranje i upravljanje sustavom naobrazbe i razvojem odraslih osoba u izviđačkom pokretu na svim dužnostima (uniformiranim i neuniformiranim) te na svim razinama. Sustav naobrazbe osmišljen je tako da bude fleksibilan i prikladan svim odraslim osobama, uzimajući u obzir razlike i raznolikosti društva.

Ovaj sustav:

- uključuje integraciju novih odraslih osoba, formalnu (osnovnu i naprednu) obuku, informalno i kontinuirano učenje, obuku i podršku tijekom trajanja mandata,
- uključuje ne samo usvajanje i razvoj znanja i vještina za obavljanje svake pojedine dužnosti, nego i osobni razvoj odraslih voditelja,
- fleksibilan je i dopušta razmatranje ranije stečenih iskustava i vještina,
- dozvoljava usvajanje dodatnih vještina i znanja kako bi se olakšao prijelaz s jedne dužnosti na drugu.

Osobni razvoj odraslih osoba u izviđaštvu izričito je uključen kao dio obuke koju će te osobe dobiti.

2.1 Integracija novih odraslih osoba u izviđačkom pokretu i podrška koja im se pruža

Ova Politika zahtijeva razdoblje sustavne integracije tijekom kojeg će odrasle osobe shvatiti odgovornosti koje nosi njihova dužnost te potrebu za naobrazbom, što podrazumijeva i osposobljenost za korištenje tehnika nužnih za provedbu Politike.

2.2 Naobrazba

2.2.1: Svrha naobrazbe ponuđene odraslim osobama je pružiti im sredstva kojima mogu znatno doprinijeti provođenju Misije pokreta. Naobrazba treba biti prilagođena svakoj dužnosti i svakoj osobi na temelju detaljne analize potreba za naobrazbu te osobe, te njezina prijašnjeg iskustva. Naobrazba je kontinuiran proces, a stalni kontakt odrasle osobe sa svojim timom te aktivnosti koje se unutar tima provode, dio su procesa učenja.

2.2.2: SIH razvija sustavni proces podrške i vrednovanja takve neformalne naobrazbe.

2.3 Sustav naobrazbe

2.3.1: SIH razvija sustav naobrazbe za sve dužnosti na kojima mogu biti odrasle osobe. Ovo uključuje sve kompetencije potrebne na ovim funkcijama, kao i osobni razvoj ovih odraslih osoba.

2.3.2: Sustav naobrazbe koristi se kao strateški alat; svi voditelji unutar svih struktura uključeni su u procese naobrazbe kako bi se poboljšale kolektivne kompetencije. Sustav naobrazbe, izgrađen na načelima organizacija koje se temelje na učenju, ne smije biti posvećen samo internim potrebama, nego mora moći prepoznati i odgovoriti na trendove u zajednici i širem društvu.

2.3.3: Sustav mora biti fleksibilan i osigurati lak pristup naobrazbi u smislu učestalosti, neposrednosti i preduvjeta za prijavu. Naobrazba mora biti decentralizirana, i uključivati sudjelovanje većeg broja ljudi, uključujući mlađe punoljetne osobe koje će podijeliti svoje sposobnosti s drugima.

2.3.4: Odgovorni za koordinaciju naobrazbe na svim razinama u SIH-u:

- formiraju timove za naobrazbu,
- organiziraju naobrazbu onih koji će obrazovati odrasle osobe,
- organiziraju pružanje naobrazbe,
- razvijaju sustav sredstava potrebnih za naobrazbu
- i upravljaju njime.

2.3.5: Sustav mora osigurati ravnotežu spolova, istinsku raznolikost voditelja, te treba uključivati mogućnosti sudjelovanja za mlade voditelje.

2.3.6: Sustav naobrazbe smatra se kontinuiranim ciklusom, koji se sastoji od:

- definiranih ciljeva naobrazbe,
- provođenja analize potreba za naobrazbom,
- provođenja naobrazbe,

- procjenjivanja reakcija na naobrazbu, te
- mjerenjem temeljnih učinaka naobrazbe.

2.3.7: Rast organizacije se može smatrati indikatorom kvalitete povezane s naobrazbom kako bi se ostvario kvalitetan izviđački pokret.

2.3.8: Na nacionalnoj razini osoba ili tim dobit će zadatak da koordinira upravljanje sustavom naobrazbe. I na ostalim razinama treba imenovati osobe ili timove.

2.3.9: Na specijaliziranim područjima naobrazba se može provoditi kroz vanjske agencije u dogovoru sa SIH-om.

2.4 Kurikulum naobrazbe

2.4.1: Kurikulum naobrazbe ima jasno definirane ciljeve i ishode učenja, te zahtijevane minimalne kompetencije.

2.4.2: Kurikulum naobrazbe obavezno uključuje: temeljne osobine Izviđaštva, voditeljsku ulogu, menadžment, odnose i uključenost mladih u odlučivanje.

2.5 Podrška odraslima

2.5.1: SIH brine da svaka odrasla osoba ima izravnu podršku – tehničku, edukativnu, materijalu, moralnu ili osobnu – kad god je ona potrebna. Odrasli se moraju osjećati ugodno izvršavajući svoje zadatke, moraju biti učinkoviti, te uspješno provoditi aktivnosti za koje su odgovorni.

2.5.2: Odrasle u izviđaštvu treba ohrabrivati, slušati, voditi i pružati im podršku. Trebaju biti prepoznati i priznati u svojim timovima, kao i od ostalih odraslih u izviđaštvu. Trebaju sudjelovati na redovnim sastancima timova kroz koje mogu ojačati svoju motivaciju, ispraviti svoje ponašanje, promijeniti svoj pristup problemima i prevladati poteškoće identificirajući nužna sredstva za naobrazbu.

2.5.3: SIH nastoji razvijati znanja o specifičnim potrebama koje mogu izraziti neke zajednice ili manjine.

2.6 Priznavanje kvalifikacije

2.6.1: Priznavanje kvalifikacija i licenciranje isključiva je odgovornost SIH-a. Potvrde kvalifikacije i/ili licenca za posao ili dužnost izdat će se na temelju pokazanih i trenutno korištenih sposobnosti, te će vrijediti određeno vrijeme, odnosno imati datum prestanka važenja. Te informacije mogu biti evidentirane u osobnoj evidenciji voditelja – voditeljskoj knjižici.

2.6.2: Potvrde kvalifikacije i/ili licence se mogu obnoviti na temelju prikazanih i poboljšanih kompetencija, te vrijediti jednako vremensko razdoblje.

2.6.3: Potvrda o pohađanju tečajeva ili drugih aktivnosti naobrazbe može se izdati ili evidentirati u osobnoj evidenciji voditelja – voditeljskoj knjižici.

2.6.4: Za uspješno savladavanje sheme napredne naobrazbe, izviđačkom voditelju se dodjeljuju oznake „*Wood Badge*“, u skladu s WOSM-ovim okvirom *Wood Badge*.

3. Upravljanje odraslima u izviđaštvu

Kako bi se osigurala mobilnost i fleksibilnost u svim funkcijama, politika WOSM-a 'Odrasli u izviđaštvu' zagovara uspostavu mreža osmišljenih da bi se širile i, ako je potrebno, zamijenili hijerarhijski i linearni sustavi, koji djeluju u mnogim organizacijama. Ona naglasak stavlja na umrežavanje umjesto hijerarhijskih sustava, čime se postiže veća fleksibilnost i više mogućnosti sudjelovanja na svim razinama.

3.1 Ocjenjivanje zadatka

Ocjenjivanje zadatka je redovan element u upravljanju aktivnostima SIH-a. Ono pruža mogućnost procjenjivanja do koje mjere su ostvareni ciljevi i jesu li potrebne prilagodbe.

3.2 Ocjenjivanje učinka

3.2.1: Ocjenjivanje učnika (po potrebi uz ponovno imenovanje) redovni je element u životnom ciklusu odrasle osobe u izviđaštvu. Ocjenjivanje je preporučeno provoditi približno svakih 18 do 24 mjeseca. Temelji se na postignućima, a okrenuto je ka budućnosti u potrazi za opcijom koja najbolje odgovara željama i interesima odraslog voditelja i SIH-a u cjelini. Rezultira izborom između tri opcije: obnova obostranog sporazuma, preraspodjela na drugi zadatak na novi mandat ili „umirovljenje“ odrasle osobe o kojoj se radi.

3.2.2: Osobe zadužene za takvu procjenu trebaju dobiti podršku i naobrazbu kako bi se izbjegle pogreške i poteškoće.

3.2.3: Ocjeni učinka podložni su i tijela i timovi SIH-a.

3.3 Zadržavanje

SIH razvija strategiju zadržavanja voditelja imajući na umu tri osnovna elementa koja utječu na vjerojatnost zadržavanja odraslih u izviđačkom pokretu:

- moraju vjerovati SIH-u i njezinim predstavnicima, te osjećati da im se vjeruje,
- moraju osjećati predanost SIH-u, te
- njihova uloga u izviđačkom pokretu mora im pružiti osjećaj postignuća.

3.4 Doprinos volontera

3.4.1: SIH ima utvrđen sustav praćenja, priznanja i nagrađivanja doprinosa volontera.

3.4.2: Sustav je jasan i svima dostupan, a priznanja i nagrade se bilježe i javno objavljuju.

3.5 Sukcesija na dužnostima

3.5.1: SIH ima sustav za učinkovitu sukcesiju na svim dužnostima odraslih, kako volonterskim, tako i profesionalnim.

3.5.2: Volonterske dužnosti imaju određni, fiksni rok trajanja.

4 Kontrola zadovoljstva volontera

4.1: Volonteri u SIH-u su u isto vrijeme i davatelji i korisnici usluga SIH-a. Upravo ta njihova dvojna uloga određuje važnost koju za SIH mora imati njihovo zadovoljstvo.

4.2: Zadovoljstvo volontera u SIH-u potrebno je mjeriti najmanje jednom u tri godine, anketom ili nekom drugom odgovarajućom metodom.

4.3: Obradeni rezultati trebaju se analizirati i poslužiti kao osnova za daljnje unaprjeđenje rada.

4.4: SIH potiče svoje udruge članice na redovitu provjeru zadovoljstva svojih volontera.

5. Strukture

5.1: SIH ima Odbor za odrasle u izviđaštvu.

5.2: Odbor čine iskusni članovi, rodno je uravnotežen i uključuje mlade ljude do 30 godina starosti.

5.3: Odbor za odrasle u izviđaštvu usko surađuje s Odborima za program i naobrazbu.

Procedure i pravila

SIH će na osnovi ove Politike razviti potrebne procedure i pravila. Njihov popis navest će se na ovom mjestu.

Uloge i odgovornosti

Lokalna razina:

- Provedba ove Politike i odgovarajućih procedura.
- Sudjelovanje u razvoju Politike i procedura kroz davanje prijedloga i povratnih informacija o provedbi.

Nacionalna razina:

- Razvijanje i provedba ove Politike u skladu sa Svjetskom politikom.
- Definiranje sustava i procedura za provedbu i praćenje ove Politike na lokalnoj razini i stvaranje potpornih obrazovnih materijala i alata za obuku.
- Utvrđivanje Odbora za odrasle u izviđaštvu koji izvješćuje Vijeće SIH-a.

Povezane politike

- Politika SIH-a "Zaštita djece i mladih"
- Politika SIH-a "Program za djecu i mlade"
- Politika SIH-a "Uključivanje djece i mladih"

Revizija

Ova će se Politika redovito revidirati, usklađivati s odgovarajućom WOSM-ovom politikom, te po potrebi ažurirati. Vremenski period između potpunih revizija iznosi pet godina, iako se neki elementi ili postupci mogu revidirati u kraćem razdoblju.